

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 010-38/2019/2

Datum: 28. 1. 2019

ZADEVA: Predlagam.vladi.si predlog št. 9654-26: Neoporečnost državnih funkcionarjev in uslužbencev

ZVEZA: Vaš dopis številka: 092-26/2019/1 z dne 14. 1. 2019

V mnenje ste nam poslali predlog št. 9654-26, ki se nanaša na zahtevo o nekaznovanosti državnih funkcionarjev in uslužbencev. Predlagatelj navaja, da ga je groza, koliko je takih državnih funkcionarjev (županov, poslancev), ki so bili že obsojeni ali so bili v kazenskih postopkih ali pa so v njih zaradi kaznivih dejanj. Zato predlaga, da se, tako kot za službe snažilk, tudi za državne funkcionarje, oziroma za vse državne uslužbence, uvede strožja zakonodaja, da za nobeno službo, ki se financira iz javnega denarja, ne more kandidirati nekdo, ki je bil ali je v policijskih ali sodnih postopkih zaradi kaznivih dejanj.

V zvezi s prejetim predlogom uvodoma opozarjamo, da je potrebno ločevati javne uslužbence, ki sklenejo delovno razmerje po zakonsko določenem postopku, in funkcionarje, ki pridobijo svojo funkcijo z imenovanjem oziroma volitvami.

V skladu s pravno ureditvijo Republike Slovenije se **poslanci** v državni zbor volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem. Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in ki mu ni bila odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb¹.

Župani se volijo na podlagi splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem². Pravico voliti in biti voljen za župana ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico voliti in biti izvoljen za **predsednika republike** ima državljan Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost³.

¹ 7. člen Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06 – UPB1).

² 2. člen Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12 in 68/17).

³ Zakon o volitvah predsednika republike (Uradni list RS, št. 39/92) v 2. členu določa:

»Pravico voliti in biti voljen za predsednika republike ima državljan Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.«.

Predsednika vlade voli državni zbor z večino glasov vseh poslancev, **ministre** pa imenuje in razrešuje državni zbor na predlog predsednika vlade⁴.

Glede na navedeno je mogoče ugotoviti, da slovenska pravna ureditev glede omejevanja pasivne volilne pravice stoji na izhodišču, da morata biti aktivna (pravica voliti) in pasivna volilna pravica (pravica biti izvoljen) glede pogojev čim bolj izenačeni. Pogoji za uveljavljanje pasivne volilne pravice so, tako kot za aktivno volilno pravico, državljanstvo Slovenije, določena starostna meja in poslovna sposobnost. Za uveljavljanje pasivne volilne pravice torej niso predpisani nobeni strožji oziroma dodatni pogoji, kot na primer da oseba ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja ali da zoper njo ni vložena pravnomočna obtožnica. Ustavni in zakonodajni red Republike Slovenije v zvezi s pojmom t.i. instituta neizvoljivosti na določeno funkcijo, takšnih dodatnih pogojev za uveljavljanje pasivne volilne pravice ne pozna.

V zvezi s primerjavo pogojev za kandidiranje za službo v javnem sektorju s pogoji za izvoljivost na funkcijo ponovno opozarjamo, da ta primerjava ni ustrezna, saj za razliko od javnih uslužbencev funkcionarji pridobijo svojo funkcijo, ki je časovno omejena (tj. za mandat), in z imenovanjem oziroma volitvami v Državnem zboru kot splošno predstavniškem telesu (v primeru predsednika vlade in ministrov) ali na neposrednih in splošnih volitvah (v primeru poslancev, predsednika države, županov).

Izvolitev funkcionarjev je tako odraz izražene večinske podpore (zaupanja) državljanov na volitvah. Nenazadnje imajo v demokratičnih ureditvah volivci možnost, da odločajo o tem, katera oseba je primerna, da predstavlja njihove interese oziroma kateri bodo podelili mandat. V kolikor volivci ocenijo delo in ravnanja kandidatov kot slabo oziroma neprimerno, imajo na volitvah možnost, da jih na volitvah ne izvolijo. Volja volivcev je torej tista, ki bo odločila, kateremu kandidatu bo dala svoj glas ter tako prispevala k splošni podobi Slovenije.

S predlogom št. 9654-26 je povezano tudi vprašanje razlogov za prenehanje funkcije funkcionarjev (županov, poslancev). Razloge za prenehanje funkcije poslanca, ki so povezani s kaznivimi dejanji, tako ureja Zakon o poslancih⁵, ki v prvem odstavku 9. člena določa, da poslancu preneha mandat, če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Prenehanje mandata župana ureja 37.a člen Zakona o lokalni samoupravi⁶, na podlagi katerega tudi županu preneha mandat, če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Zakonodajalec je na ta način uredil prenehanje opravljanja funkcije, ko funkcionar že opravlja mandat, saj po izvolitvi funkcionarja volivci namreč nimajo več vpliva oziroma možnosti odločati o tem, katera oseba je (še) primerna za opravljanje funkcije.

Glede na vse navedeno v zvezi s prejetim predlogom št. 9654-26 menimo, da je veljavna ureditev v Republiki Sloveniji, ki izhaja iz enakih izhodišč kot ureditev večine sodobnih držav, ustrezna, navedeni predlog pa neprimeren za nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
DRŽAVNA SEKRETARKA

---

⁴ Glej 111. in 112. člen Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I in spremembe).

⁵ Uradni list RS, št. 112/05-uradno prečiščeno besedilo, 20/06-ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12.

⁶ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1 in 30/18.

